Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 12. februārī [1]

Lieta C-543/13

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank
pret
E. Fischer-Lintjens
(*Centrale Raad van Beroep* (Nīderlande)

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Veselības apdrošināšana — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 27. pants — Pensijas, kas maksājama atbilstoši divu vai vairāku dalībvalstu tiesiskajam regulējumam, jēdziens — Pensijas piešķiršana ar atpakaļejošu datumu dzīvesvietas dalībvalstī — Veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošais spēks

I – **Ievads**

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko ir iesniegusi *Centrale Raad van Beroep* (Nīderlande), būtībā ir par to, kā interpretēt Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā [2], ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regulu (EK) Nr. 631/2004 [3] un 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1992/2006 [4] grozītajā redakcijā (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1408/71"), 27. pantu.

2. Precīzāk, iesniedzējtiesa šaubās, vai jēdziens "maksājama" pensija, kā paredzēts Regulas Nr. 1408/71 27. pantā, var tikt interpretēta tādējādi, ka attiecībā uz to, lai noteiktu, no kura brīža pensija ir "maksājama", noteicošais elements ir datums, kurā ir ticis pieņemts lēmums par piešķiršanu un pēc kura pensija ir tikusi pārskaitīta, vai tomēr datums, kurā sākts maksāt pensiju ar atpakaļejošu datumu. Gadījumā, ja būtu jāizmanto pirmajā jautājumā norādītā otrā iespēja, iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai šāda interpretācija varētu atbilst apstāklim, ka pensijas saņēmējs, uz kuru attiecas Regulas Nr. 1408/71 27. pants, piemērojot Nīderlandes tiesību aktus, nevar pievienoties ar šādu pašu atpakaļejošu spēku veselības aprūpes apdrošināšanas sistēmai.

1 — Oriģinālvaloda – franču.
2 — OV L 149, 2. lpp., konsolidētā redakcija, OV [1997,] L 28, 1. lpp.
3 — OV L 100, 1. lpp.
4 — OV L 392, 1. lpp.

3. Šie jautājumi ir saistīti ar tiesvedību starp *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* (Sociālās apdrošināšanas bankas valde, turpmāk tekstā – "*SVB*") un *E. Fischer-Lintjens* par apliecinājuma, tā sauktā "apliecinājuma 21"[5] atsaukšanu, kas apstiprināja, ka *E. Fischer-Lintjens* ir atbrīvota no pienākuma būt apdrošinātai Nīderlandē attiecībā uz veselības aprūpi, jo atbilstoši pamatlietā aplūkotajam tiesiskajam regulējumam šāda apdrošināšana ir obligāta, lai varētu saņemt Nīderlandes valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus šajā valstī.

4. E. Fischer-Lintjens ir dzimusi 1934. gada 1. decembrī. Līdz 1970. gada 1. septembrim viņa dzīvoja Nīderlandē. Pēc tam līdz 2006. gada 1. maijam viņa dzīvoja Vācijā. Kopš tā laika viņa atkal dzīvo Nīderlandē.

5. Kopš 2004. gada oktobra *E. Fischer-Lintjens* saņem pārdzīvojušā laulāta (atraitnes) pensiju, ko piešķīrusi Vācijas Federatīvā Republika. 2006. gadā, pametusi Vāciju, lai apmestos uz dzīvi Nīderlandē, viņa, izmantojot veidlapu E 121[6], pieteicās pie Nīderlandes veselības aprūpes apdrošinātāja (turpmāk tekstā – "*CZ*") un kopš 2006. gada 1. jūnija varēja prasīt pabalstus atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 28. pantam no Vācijas Federatīvās Republikas. *E. Fischer-Lintjens* veica arī iemaksas Vācijas veselības aprūpes apdrošināšanā.

6. 2006. gada 20. oktobrī *E. Fischer-Lintjens* no tajā laikā kompetentās iestādes, proti, *College voor zorgverzekeringen* (turpmāk tekstā – "*Cvz*")[7], saņēma apliecinājumu 21, apliecinājumu, kas bija paredzēts, lai par iemaksu iekasēšanu atbildīgajai Nīderlandes iestādei pierādītu, ka Nīderlandē iemaksas nav veicamas. No šī apliecinājuma izrietēja, ka *E. Fischer-Lintjens* nav apdrošināta atbilstoši Vispārējam Īpašo veselības aprūpes izdevumu likumam (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten*, turpmāk tekstā – "*AWBZ*"). Šajā apliecinājumā bija norādīts, ka, nemainoties apstākļiem, deklarācija ir derīga laikposmā no 2006. gada 1. jūnija līdz 2010. gada 31. decembrim.

7. Lai gan *E. Fischer-Lintjens* bija sasniegusi 65 gadu vecumu, kas viņai deva tiesības uz pensiju Nīderlandē no 1999. gada 1. decembra atbilstoši Vispārējam vecuma pensijas likumam (*Algemene Ouderdomswet*, turpmāk tekstā – "*AOW*"), viņa tomēr bija lūgusi šo pensiju tikai no 2007. gada maija.

8. Ar 2007. gada 8. novembra lēmumu, kas grozīts 2008. gada 24. aprīlī, *SVB* piešķīra *E. Fischer-Lintjens* pensiju ar atpakaļejošu datumu – viens gads, rēķinot no lūguma iesniegšanas, proti, sākot no 2006. gada 1. maija.

9. E. Fischer-Lintjens tomēr nav paziņojusi *CZ*, *Cvz* un Vācijas veselības aprūpes apdrošināšanas iestādei (turpmāk tekstā – "*DAK*") par izmaiņām savā situācijā attiecībā uz saņemtajiem pabalstiem līdz 2010. gada oktobrim.

10. Proti, tikai 2010. gada 21. oktobrī *E. Fischer-Lintjens* informēja *Cvz* saistībā ar viņas lūgumu pagarināt apliecinājumu 21, ka viņa kopš 2006. gada 1. maija saņem pensiju atbilstoši *AOW*. Ar 2010. gada 2. novembra lēmumu šī iestāde tādējādi informēja *E. Fischer-Lintjens*, ka viņai ir pienākums apdrošināties atbilstoši *AWBZ* un Veselības apdrošināšanas likumam (*Zorgverzekeringswet*, turpmāk tekstā – "*Zvw*") un ka tādēļ viņai ir jāveic iemaksas Nīderlandē. Šis lēmums bija pamatots ar to, ka *E. Fischer-Lintjens* vairs nebija tādā situācijā, kura viņai ļautu saņemt apliecinājumu 21, kas viņai tādējādi tika atsaukts ar atpakaļejošu spēku.

5 — Šis deklaratīvais apliecinājums ir pamatots ar 1999. gada Lēmuma par sociāli apdrošināto personu loka paplašināšanu un ierobežošanu (*Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999*) 21. pantu.

6 — Eiropas Savienībā vienotā E 121 veidlapa sastāv no apliecinājuma, ko prasa dalībvalsts maksātas pensijas saņēmēja reģistrācijai tā dzīvesvietas iestādē.

7 — Kā uzskata iesniedzējtiesa, *Cvz* pilnvaras izdot apliecinājumu 21 no 2011. gada 15. marta tika nodotas *SVB*. *Cvz* izdotie apliecinājumi tomēr tiek uzskatīti par tādiem, ko izdevusi *SVB*, kas izskaidro, kāpēc šī iestāde ir pamatlietas puse.

11. Pēc tam *DAK* atmaksāja veselības aprūpes apdrošināšanas iemaksas, kuras *E. Fischer-Lintjens* bija samaksājusi Vācijā kopš 2006. gada 1. jūnija. *CZ* prasīja *E. Fischer-Lintjens* atmaksāt aprūpes izdevumus, ko šī dalībvalsts tika samaksājusi vairāk nekā EUR 11 000 apmērā.

12. Turklāt, kā uzskata *Cvz*, *E. Fischer-Lintjens* bija pienākums apdrošināties atbilstoši *AWBZ* un *Zvw* ar atpakaļejošu spēku. Tomēr, tā kā atbilstoši *Zvw* 5. panta 5. punktam veselības aprūpes apdrošināšana nevar sākties ar atpakaļejošu spēku vairāk kā četrus mēnešus pēc apdrošināšanās pienākuma rašanās, *E. Fischer-Lintjens* tādējādi ir pašai jāsedz aprūpes izdevumi, kas segti Vācijas Federatīvajā Republikā par laikposmu, kurā nav bijis veselības aprūpes apdrošināšanas. Tomēr kopš 2010. gada 1. jūlija viņai ir Nīderlandes veselības aprūpes apdrošināšana.

13. Pēc tam, kad viņas sūdzība tika noraidīta, *E. Fischer-Lintjens* veiksmīgi apstrīdēja *Cvz* lēmumu *Rechtbank Roermond* [Rūrmondas tiesā]. Kā uzskata šī tiesa, *E. Fischer-Lintjens* saņemtajam apliecinājumam 21 bija paredzētas juridiskas sekas, kas nevarēja tikt atceltas, atsaucot deklarāciju.

14. SVB, iestāde, kam starplaikā tika nodotas *Cvz* pilnvaras, iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu iesniedzējtiesā, norādot, ka apliecinājums 21 ir tikai deklaratīva rakstura dokuments, tāpat kā veidlapa E 121.

15. Iesniedzējtiesa uzskata, ka *SVB* bija pilnvaras atsaukt ar atpakaļejošu spēku apliecinājumu 21, bet, veicot šo atsaukšanu, *SVB* nav pienācīgi ņēmusi vērā *E. Fischer-Lintjens* intereses. Šī tiesa uzskata, ka tostarp no tiesiskās noteiktības principa var izrietēt, ka faktiskās pilnvaras piešķirt pensijas un uzņemties pabalstu izmaksas natūrā radās tikai tā pensijas piešķiršanas lēmuma datumā, saskaņā ar kuru tika konstatēts, ka ieinteresētajai personai tiešām ir tiesības uz lūgto pensiju. Šī iemesla dēļ tā jautā, kurā brīdī pamatlietā aplūkotā pensija bija "maksājama" Regulas Nr. 1408/71 27. panta izpratnē *E. Fischer-Lintjens*, jo, kā uzskata šī tiesa, ja šis pants ir piemērojams ar atpakaļejošu spēku, principā radīsies atšķirīgas juridiskās sekas arī ar atpakaļejošu spēku, tostarp šajā gadījumā pienākums apdrošināties Nīderlandes veselības aprūpes apdrošināšanas sistēmā.

16. Šādos apstākļos *Centrale Raad van Beroep* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai vārds "maksājama" [pensija], kā paredzēts Regulas [..] Nr. 1405/71 27. un nākamajos pantos, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu, no kura brīža pensija ir maksājama, noteicošais faktors ir datums, kurā tika pieņemts lēmums par piešķiršanu un pēc kura pensija tika maksāta, vai tomēr pensijas, kas piešķirta ar atpakaļejošu datumu, sākuma datums?

2) Ja ar vārdu "maksājama" [pensija] ir jāsaprot pensijas, kas piešķirta ar atpakaļejošu datumu, sākuma datums, vai to var sabalansēt ar faktu, ka persona, kurai ir tiesības saņemt pensiju, kam piemēro Regulas [..] Nr. 1408/71 27. pantu, atbilstīgi Nīderlandes tiesiskajam regulējumam nevar pievienoties ar to pašu atpakaļejošo spēku veselības aprūpes apdrošināšanai?"

17. SVB, Nīderlandes un Vācijas valdības, kā arī Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus par šiem jautājumiem.

II – **Analīze**

A – *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

18. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai par brīdi, no kura sociāli apdrošinātas personas dzīvesvietas dalībvalsts piešķirta pensija ir jāuzskata par "maksājam[u]" Regulas Nr. 1408/71 27. panta izpratnē, lai atbilstīgi noteiktu brīdi, no kura pilnvaras maksāt veselības aprūpes pabalstus tiek nodotas šai pašai dzīvesvietas dalībvalstij, ņemot vērā pamatlietas īpatnības.

19. Šajā ziņā uzreiz ir jāuzsver, ka nav strīda par to, ka līdz 2006. gada 30. aprīlim *E. Fischer-Lintjens* kā Vācijas Federatīvās Republikas piešķirtas pārdzīvojušā laulāta pensijas saņēmēja, kas dzīvo šajā dalībvalstī, bija šīs dalībvalsts iestāžu kompetencē.

20. Vācijas iestāžu kompetence pensiju un veselības aprūpes pabalstu jomā netika apšaubīta ar *E. Fischer-Lintjens* atgriešanos Nīderlandē un viņas lēmumu tur dzīvot no 2006. gada 1. maija.

21. Proti, atbilstoši kolīziju normai Regulas Nr. 1408/71 28. panta 1. punktā persona, kam ir tiesības saņemt pensiju, kas ir maksājama atbilstoši dalībvalsts tiesiskajam regulējumam, vai pensijas, kas ir maksājamas atbilstoši vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, kam nav tiesību uz pabalstiem saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā viņš dzīvo, tomēr saņem šādus pabalstus, ciktāl viņam būtu uz to tiesības saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai vismaz vienas no to dalībvalstu tiesību aktiem, kas ir kompetentas attiecībā uz pensijām, ja viņš dzīvotu attiecīgajā valstī.

22. Tieši uz šī pamata šajā gadījumā, pirmkārt, 2006. gada oktobrī *E. Fischer-Lintjens* ir saņēmusi *Cvz* apliecinājumu 21, kas apstiprina, ka Vācijas pensijas dēļ Nīderlandē nebija veicamas veselības aprūpes apdrošināšanas iemaksas un, otrkārt, ka veselības aprūpes pabalsti, ko viņa tika saņēmusi šajā dalībvalstī, tika sniegti pensijas maksātājas dalībvalsts, proti, Vācijas Federatīvās Republikas, kompetentās iestādes vārdā, attiecībā uz kuru *E. Fischer-Lintjens* turpināja veikt iemaksas.

23. Savukārt, kad *E. Fischer-Lintjens* sāka saņemt Nīderlandes pensiju pēc sava ar 2007. gada maiju datētā lūguma, viņas situācija no Regulas Nr. 1408/71 28. panta 1. punkta tvēruma pārgāja uz šīs regulas 27. panta tvērumu.

24. Proti, atbilstoši šai pēdējai normai pensionārs, kuram ir tiesības saņemt pensiju saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, no kurām viena ir viņa dzīvesvietas dalībvalsts, un kuram ir tiesības uz pabalstiem saskaņā ar pēdējās minētās dalībvalsts tiesību aktiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā Regulas Nr. 1408/71 18. pantu un VI pielikumu, saņem šādus pabalstus no dzīvesvietas institūcijas un uz šīs institūcijas rēķina tā, it kā viņš būtu tāds pensionārs, kura pensija ir maksājama vienīgi saskaņā ar pēdējās minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

25. Tā, kā to jau ir nospriedusi Tiesa, ar Regulas Nr. 1408/71 27. un 28. pantiem ir izveidota saikne starp kompetenci nodrošināt pensijas un pienākumu segt slimības un maternitātes pabalstu natūrā izmaksas, kas liek secināt, ka šis pienākums izriet no esošās kompetences attiecībā uz pensijām [8].

26. Iesniedzējtiesa tomēr šaubās, kurā brīdī *E. Fischer-Lintjens* Nīderlandes pensija ir jāuzskata par "maksājamu" Regulas Nr. 1408/71 27. panta izpratnē, lai varētu konstatēt pilnvaru pāreju Nīderlandes Karalistei, kas ir *E. Fischer-Lintjens* dzīvesvietas dalībvalsts kopš 2006. gada 1. maija.

8 — Skat. šajā ziņā spriedumus *Rundgren* (C-389/99, EU:C:2001:264, 46. un 47. punkts), kā arī *van der Helder* un *Farrington* (C-321/12, EU:C:2013:648, 44. un 47. punkts).

27. Šis jautājums ir izskaidrojams ar pamatlietas īpašajiem apstākļiem, ciktāl pastāv nobīde laikā starp brīdi, kad tika pieņemts *SVB* lēmums, ar ko konstatē pensijas tiesības, un datumu, no kura sākot tika veikts pirmais pensijas maksājums, proti, 2007. gada 8. novembris, no vienas puses, un brīdi, kad šis lēmums stājās spēkā, proti, ar atpakaļejošu datumu 2006. gada 1. maijā jeb vienu gadu pirms *E. Fischer-Lintjens* iesniedza lūgumu *SVB*, lai viņai tiktu piešķirta Nīderlandes pensija.

28. Ieinteresētie lietas dalībnieki piedāvā atbildēt uz šo jautājumu viennozīmīgi tādā ziņā, ka izšķirošais elements tā brīža noteikšanā, no kura pensija ir "maksājama" Regulas Nr. 1408/71 27. panta izpratnē, esot datums, kurā šī pensija ir sākusies ar atpakaļejošu datumu, šajā gadījumā 2006. gada 1. maijs. Pamatojoties uz spriedumu *Rundgren* (C-389/99, EU:C:2001:264), šie lietas dalībnieki būtībā apgalvo, ka tas, ka pensija tiek piešķirta ar atpakaļejošu datumu, nekādi neietekmējot faktiskās tiesības saņemt šo pensiju.

29. Es varu pievienoties šai nostājai, ciktāl nav šaubu, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, ka aplūkotā pensija *faktiski tiek maksāta* par laikposmu, no kura tā sākas, proti, no 2006. gada 1. maija.

30. Zināms skaits argumentu Tiesas judikatūrā un ieinteresēto personu tiesību aizsardzībai runā par labu šādam risinājumam.

31. Pamatojoties uz Regulas Nr. 1408/71 sistēmisku interpretāciju, Tiesa ir precizējusi spriedumā *Rundgren* (C-389/99, EU:C:2001:264), ka – attiecībā uz Regulas Nr. 1408/71 27. pantu – pabalstu natūrā segšanas pakārtotais raksturs attiecībā uz faktisko kompetenci pensiju jomā, uz ko jau norādīju, paredz, ka šī segšana nav piešķirama dalībvalsts iestādei, kurai ir tikai iespējama kompetence pensiju jomā. Kā uzskata Tiesa, no tā izriet, ka, ja ir atsauce uz maksājamu pensiju, 27. pantā tāpat kā Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pantā ir runa par pensiju, "kas tiek faktiski maksāta ieinteresētajai personai" [9].

32. Tiesai nācās precizēt Regulas Nr. 1408/71 27., 28. un 28.a. panta tvērumu tādā ziņā, kāda tikko tika norādīta, kontekstā, kad citas dalībvalsts vecuma pensijas saņēmēja dzīvesvietas dalībvalsts prasīja viņam tomēr veikt vecuma pensijas un sociālā nodrošinājuma iemaksas vienīgi uz dzīvesvietas pamata. Dzīvesvietas dalībvalsts, konkrētajā gadījumā Somijas Republika, uzskatīja, ka, lai nebūtu jāveic iemaksas, nepietiek ar to, ka ieinteresētā persona uzrāda apliecinājumu, ka nav ne lūgusi, ne saņēmusi pensiju šajā dalībvalstī. Kā uzskatīja Somijas iestādes, ieinteresētajai personai esot turklāt jāpierāda, ka tai nav (teorētisku) tiesību uz pensiju Somijā, argumentācija, ko Tiesa noraidīja, uzstājot uz to, ka ieinteresētajai personai pensija ir faktiski jāmaksā, lai dalībvalsts varētu prasīt samaksāt sociālās iemaksas.

33. Šajā gadījumā nav šaubu, ka pensija, kuru saņem *E. Fischer-Lintjens* Nīderlandē, viņai faktiski tiek maksāta. Tādējādi šajā lietā nav no jauna jāšaubās kā minētajā lietā *Rundgren* par vispārīgu pretrunu, kas pastāv starp teorētiskām tiesībām uz pensiju un šo tiesību īstenošanu, faktiski maksājot šo pensiju. Citiem vārdiem sakot, spriedums *Rundgren* (C-389/99, EU:C:2001:264) ir labs sākuma punkts pamatojumam, kas jāsniedz, lai varētu atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdoto pirmo jautājumu, bet nav nekādi pietiekams atbildes sniegšanai pilnībā.

34. Īsumā, uzskatu, ka uzdotais jautājums liek noteikt, vai Regulas Nr. 1408/71 27. pants nepieļauj, ka dalībvalsts varētu lemt, ka pensija var tikt "faktiski maksāta" par laikposmu pirms datuma, kurā dalībvalsts kompetentās iestādes ir formāli atzinušas tiesības uz pensiju.

35. Proti, ir jāatgādina, tieši pamatojoties uz *AOW* 16. panta 2. punktu, ka *SVB* piešķīra retroaktīvu spēku 1 gada laikposmā, rēķinot no *E. Fischer-Lintjens* lūguma iesniegšanas, savam 2007. gada 8. novembra lēmumam, ar ko konstatē šīs personas tiesības uz pensiju Nīderlandē.

9 — Spriedums *Rundgren* (C-389/99, EU:C:2001:264, 47. punkts).

36. No pirmā skata, tā kā pensija tika "faktiski maksāta", tikai sākot ar 2007. gada 8. novembri, varētu šķist, ka pensija tādējādi bija "maksājama" Regulas Nr. 1408/71 27. panta izpratnē tikai pēc šī lēmuma.

37. Tomēr es uzskatu, ka šāda interpretācija nevar tikt atbalstīta. Spriedumā *Rundgren* (C-389/99, EU:C:2001:264) būtībā tika precizēts, ka pensija ir "maksājama" tikai tad, kad to vispirms ir atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde pēc tam, kad attiecīgā gadījumā iesniegts šāds lūgums un pēc tam šī iestāde šo pensiju tiešām ir samaksājusi. Tas nenozīmē, ka pilnīgi noteikti pastāv saistība starp brīdi, kad pensija tiek atzīta, un brīdi, kad tā ir maksājama, tādā nozīmē, ka tā ir "faktiski samaksāta". Ja pensija tiek atzīta, tas var notikt ar atpakaļejošu spēku. Šādā gadījumā kompetentā iestāde atzīst, ka pensija bija maksājama pirms tās lēmuma, bet būtisku iemeslu dēļ, ņemot vērā, kā šajā gadījumā, apdrošinātās personas lūguma iesniegšanu un apstrādi, tā ir tikusi izmaksāta tikai vēlāk. Tomēr, tā kā faktiskais maksājums attiecas uz konkrētu laikposmu, proti, laikposmu, skaitot no pensijas atzīšanas brīža, manuprāt, šī pensija būtu jāuzskata par "maksājamu" visā šajā laikposmā.

38. Kā to ļoti atbilstoši uzsvēra Vācijas valdība, lai gan pamatlietā attiecīgais brīdis bija 2007. gada 8. novembra lēmuma pieņemšana, dalībvalsts kompetences piemērošana laikā pensiju jomā esot atkarīga no valsts pārvaldes iestādēm adresētu lūgumu apstrādes ātruma.

39. Kā Tiesa ir to precizējusi vairākkārt, ar Regulu Nr. 1408/71 izveidotā likumu kolīziju sistēma ir atkarīga vienīgi no objektīvās situācijas, kurā atrodas attiecīga ieinteresētā persona [10].

40. Tāpat kā tā neļauj sociāli apdrošinātajam izvairīties vai atteikties no mehānisma, kas ieviests ar Regulu Nr. 1408/71, proti, ar tās 27. pantu [11], tāpat šī regula neļauj dalībvalstīm atstāt to pārvaldes iestādēm novērtējuma brīvību lemt par brīdi, sākot no kura ir jākonstatē kompetenču pāreja starp divām dalībvalstīm šajā normā paredzētajā situācijā.

41. Patiesi Regulas Nr. 1408/71 kolīziju normu mērķis ir tāds, ka katrs sociāli apdrošinātais, kas ietilpst tās piemērošanas tvērumā, tiek apdrošināts turpināti, neatstājot indivīdiem vai dalībvalsts kompetentajām iestādēm rīcības brīvību izvēlēties [12].

42. Turklāt, atzīstot pensijas tiesību, kā arī tās maksāšanas atpakaļejošo spēku laikposmā pirms lēmuma pieņemšanas par šo tiesību formālu esamību, tiek ievērotas sociāli apdrošināto tiesības un viņu apdrošināšanas turpinātība, lai no sociālo pabalstu saņemšanas skatpunkta neitralizētu kompetenču pāreju pensiju jomā starp divām dalībvalstīm.

43. Tāpēc aicinu Tiesu interpretēt Regulas Nr. 1408/71 27. pantu tādējādi, ka vārds "maksājama" ietver laikposmu, kurā ieinteresētajai personai ir tiesības uz pensiju, lai kāds būtu brīdis, kad ir tikušas formāli konstatētas šīs tiesības, no brīža, kad šī pensija ir tikusi faktiski maksāta par šo laikposmu, tajā skaitā ar atpakaļejošu spēku.

44. Ja Tiesa piekrīt šādai interpretācijai, būs jāpārbauda un jāatbild uz iesniedzējtiesas iesniegto otro prejudiciālo jautājumu.

10 — Skat. tostarp spriedumus *van Delft* u.c. (C-345/09, EU:C:2010:610, 52. punkts), kā arī *Somova* (C-103/13, EU:C:2014:2334, 55. punkts).

11 — Skat. pēc analoģijas attiecībā uz Regulas Nr. 1408/71 28. panta 1. punktu spriedumu *Somova* (C-103/13, EU:C:2014:2334, 55. un 56. punkts).

12 — Skat. šajā ziņā spriedumu *Somova* (C-103/13, EU:C:2014:2334, 54. un 55. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

B – *Par otro jautājumu*

45. Ar otro jautājumu, kas ir pamatlietas būtība, iesniedzējtiesa šaubās par to, vai ar Savienības tiesībām ir saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir *Zvw* 5. panta 5. punkts, atbilstoši kuram veselības aprūpes apdrošināšanai nevar būt atpakaļejošs spēks vairāk nekā četrus mēnešus pirms apdrošināšanās pienākuma rašanās. Kā uzskata iesniedzējtiesa, tādējādi pastāvētu "plaisa" starp kompetenču pāreju Nīderlandes Karalistes labā Regulas Nr. 1408/71 27. panta izpratnē un (obligāto) pievienošanos veselības aprūpes apdrošināšanai šajā dalībvalstī.

46. Kamēr Vācijas valdība uzskata, ka veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošā spēka ierobežojums ar četriem mēnešiem esot pretrunā dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanas mērķim, *SVB*, Nīderlandes valdība, kā arī Komisija būtībā uzskata, ka "plaisa", uz ko norāda iesniedzējtiesa, esot sekas tam, ka *E. Fischer-Lintjens* neievēroja savus pienākumus informēt kompetentās iestādes, lai gan viņai bija jāizņem veselības aprūpes apdrošināšana Nīderlandē kopš 2006. gada 1. maija, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 VI pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunktu un Nīderlandes tiesisko regulējumu.

47. Kā uzskata šīs ieinteresētās personas, *E. Fischer-Lintjens* nevarot iebilst pret šo argumentāciju ar apgalvoto tiesiskās paļāvības aizsardzību, atstājot spēkā apliecinājumu 21, jo tam ir tikai deklaratīvs raksturs un tas tika izdots uz neprecīzas informācijas pamata. Katrā ziņā *SVB* un Nīderlandes valdība apgalvo, ka Savienības tiesības neiebilst pret veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošā spēka plašu ierobežojumu. Nīderlandē tiesības uz pabalstiem pastāv tikai tad, ja sociāli apdrošinātais ir noslēdzis veselības aprūpes apdrošināšanas līgumu, kas šajā dalībvalstī nav valsts apdrošināšana, bet civiltiesisko zaudējumu apdrošināšana ar mērķi nosegt riskus, kuri rodas no nākotnes notikumu īstenošanās, kas ir jāizņem privātā sabiedrībā un attiecībā uz kuru iespējas noslēgt līgumu ar atpakaļejošu spēku esot ierobežotas, lai aizsargātu solidaritātes principu, kas pamatojot šī valsta pasākuma iespējamo kavējošo raksturu.

48. Šo trīs ieinteresēto personu izklāstītie apsvērumi mani līdz galam nepārliecina.

49. Protams, piekrītu, ka Regulas Nr. 1408/71 27. pants atgādina par pensiju, kas maksājamas atbilstoši divu vai vairāku dalībvalstu, viena no kurām ir dalībvalsts, kuras teritorijā persona dzīvo, saņemošo personu tiesībām saņemt pabalstus atbilstoši šīs pēdējās minētās dalībvalsts tiesiskajam regulējumam, ņemot vērā attiecīgā gadījumā šīs regulas VI pielikumu. Ir tiesa, ka šī pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunktā "Veselības aprūpes apdrošināšana" ir noteikts, ka "attiecībā uz pabalstu natūrā atbilstīgi Nīderlandes tiesību aktiem personas, kam uz tiem ir tiesības, [..] ir personas, kurām atbilstoši [*Zvw*] 2. pantam ir jāapdrošinās pie veselības aprūpes apdrošinātāja", kamēr šī paša 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka "šā punkta a) apakšpunkta i) punktā minētajām personām atbilstoši [*Zvw*] jāapdrošinās pie veselības aprūpes apdrošinātāja [..]".

50. Tādējādi nav šaubu, ka, lai saņemtu pabalstu natūrā, ko sniedz Nīderlandes Karaliste, *E. Fischer-Lintjens* dzīvesvietas dalībvalsts kopš 2006. gada 1. maija, viņai bija jāapdrošinās veselības aprūpes apdrošināšanas iestādē atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 VI pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) punktam un b) apakšpunktam un *Zvw* normām.

51. Atzīstu arī, ka, lai apstrīdētu šādu secinājumu, tādai sociāli apdrošinātajai kā *E. Fischer-Lintjens* nebūtu jāatsaucas uz tiesisko paļāvību, kas tai esot bijusi tāda apliecinājuma kā apliecinājums 21, ko izdevusi *Cvz* 2006. gada oktobrī, apstiprinot tajā laikā *E. Fischer-Lintjens* atbrīvojumu no pienākuma apdrošināties Nīderlandes veselības aprūpes apdrošināšanas iestādē un maksāt sociālās iemaksas Nīderlandē, spēkā esamības uzturēšanā. Proti, kā to aizstāvēja *SVB* un Komisija, šādam apliecinājumam, kas ir tikai E 121 veidlapas izpausme, piemīt vienīgi deklaratīvs raksturs, kā precīzi

par šīs veidlapas raksturu lēma Tiesa [13]. Turklāt no iesniedzējtiesas iesniegtajiem elementiem izriet, ka šis apliecinājums tika izdots līdz 2010. gada 31. decembrim vienīgi, "ja nemainās apstākļi".

52. Tomēr nepiekritīšu šo pašu ieinteresēto personu nostājai, ka tāda situācija, kāda ir pamatlietā, galu galā ir tikai sekas tam, ka sociāli apdrošinātais nav iesniedzis nepieciešamo informāciju par savu personisko situāciju kompetentajām iestādēm un ka tas neesot rezultāts Nīderlandes tiesiskā regulējuma noteiktajiem ierobežojumiem attiecībā uz tās veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošo spēku, kas ir jāizņem Nīderlandes maksātas pensijas saņēmējam un kas dzīvo šajā dalībvalstī, lai varētu saņemt pabalstus natūrā, ko sniedz šī pati valsts.

53. Proti, kā to īsi uzsver iesniedzējtiesa, persona, kurai Nīderlandes iestādes ir piešķīrušas pensijas samaksu ar vairāk nekā četru mēnešu atpakaļejošo spēku, skaitot no šāda lūguma iesniegšanas, vienmēr nespēs iegūt, it īpaši, ja līdz tam tā saņēma veselības aprūpi, ko apmaksā cita dalībvalsts, tādu veselības aprūpes apdrošināšanu Nīderlandes Karalistē, kuras atpakaļejošais spēks pārsniegtu četrus mēnešus.

54. Tā *E. Fischer-Lintjens* gadījumā, lai gan viņa ir informējusi kompetentās iestādes 2007. gada 8. novembrī, *SVB* lēmuma, ar ko konstatē viņas tiesības uz pensiju Nīderlandē ar atpakaļejošu spēku no 2006. gada 1. maija, pieņemšanas datumā, *E. Fischer-Lintjens* esot varējusi atbilstoši *Zvw* 5. panta 5. punktam, kas ierobežo veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošo spēju līdz maksimāli četriem mēnešiem, izņemt veselības aprūpes apdrošināšanu tikai no 2007. gada jūlija.

55. Neatkarīgi no *E. Fischer-Lintjens* sniegtās informācijas iespējamās novēlotības, ko es aplūkošu vēlāk, tas, ka iedzīvotājs, Nīderlandes Karalistes maksātas pensijas saņēmējs, kuram atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 27. pantam un VI pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) punktam un b) apakšpunktam, aplūkojot tos kopsakarā, ir pienākums iegādāties veselības aprūpes apdrošināšanu šajā dalībvalstī, nevar pilnībā izpildīt šo pienākumu šīs dalībvalsts tiesiskā regulējuma normās noteikto ierobežojumu dēļ, manuprāt, aizskar ar Regulu Nr. 1408/71 izveidotās sistēmas un pienākumu, kas atbilstoši šai regulai ir sociāli apdrošinātajiem, lietderīgo mērķi.

56. Proti, kā jau atgādināju, ar Regulu Nr. 1408/71 izveidotās likumu kolīziju sistēmas piemērošana ir atkarīga tikai no attiecīgā sociāli apdrošinātā objektīvās situācijas. Šīs kolīziju normas ir obligāti piemērojamas gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan attiecībā uz ieinteresētajām personām, pirmās minētās nevar tādējādi liegt otrajām pilnībā izpildīt pienākumus, kas tām ir atbilstoši šai regulai. Šajā gadījumā Nīderlandes Karaliste, manuprāt, nevar liegt iedzīvotājam iespēju izpildīt pienākumu izņemt veselības aprūpes apdrošināšanu no brīža, kad šī dalībvalsts kļūst kompetenta maksāt pensiju šim apdrošinātajam un segt sociālo pabalstus, kas viņam tiek piešķirti, kā arī ieturēt sociālās iemaksas no šī apdrošinātā.

57. Ja dalībvalstīm būtu šāda brīvība, no tā izrietētu, ka personām, kuras ietilpst Regulas Nr. 1408/71 piemērošanās tvērumā, tiktu liegta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā, jo nebūtu tiem piemērojama tiesiskā regulējuma [14]. *E. Fischer-Lintjens* situācija perfekti parāda šo risku, jo veselības aprūpes segums, ko viņai nodrošināja Vācijas kompetentās iestādes, tika izbeigts ar atpakaļejošu spēku no 2006. gada 1. maija, lai gan viņa būtu varējusi izņemt veselības aprūpes apdrošināšanu Nīderlandē, labākajā gadījumā, no 2007. gada jūlija, lai gan šī pēdējā minētā dalībvalsts bija ieguvusi kompetenci viņai maksāt pensiju un attiecīgi sniegt sociālos pabalstus atbilstoši Regulai Nr. 1408/71 no 2006. gada 1. maija.

13 — Skat. spriedumu *van Delft* u.c. (C-345/09, EU:C:2010:610, 62. punkts).

14 — Skat. pēc analoģijas tostarp spriedumu *Kuusijärvi* (C-275/96, EU:C:1998:279, 28. punkts).

58. Apgalvojot, kā to dara Nīderlandes valdība, ka veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošais spēks, kas aprobežojas ar četriem mēnešiem, vismaz ir pamatojams ar nepieciešamību nodrošināt ar sistēmu ieviesto solidaritātes principu un novērst ļaunprātību, man nešķiet nekādi atbilstošs tādā kontekstā, kāds ir pamatlietā.

59. Proti, tā kā šāda apdrošināšana ir obligāta, tās atpakaļejošais spēks principā tiek atzīts atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam, un neviens pamatlietas faktors neliek domāt, ka *E. Fischer-Lintjens* būtu bijis nodoms ļaunprātīgi izmantot Savienības tiesību normas [15], Nīderlandes Karalistei nebūtu jāliedz personām, kuras ietilpst Regulas Nr. 1408/71 tvērumā, iespēja izpildīt pienākumus, kas tiem ir atbilstoši šim tiesību aktam, lai varētu pilnībā izmantot ar šo regulu piešķirtās tiesības, proti, šajā gadījumā tiesības uz veselības aprūpes nodrošināšanu, skaitot no brīža, kad šī dalībvalsts ir kļuvusi kompetenta ar atpakaļejošu spēku no 2006. gada 1. maija nodrošināt pensiju *E. Fischer-Lintjens* un maksāt sociālos pabalstus [16].

60. Šāda pieeja nav pretrunā Tiesas apsvērumiem, kas norādīti sprieduma *van Delft* u.c. (C-345/09, EU:C:2010:610) 76. punktā, atbilstoši kuram valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas (runa bija arī par Nīderlandes sistēmu) solidārais raksturs obligātā veidā ir jānodrošina visām sociāli apdrošinātajām personām, uz kurām šī sistēma attiecas, neatkarīgi no individuālās rīcības, kuru varētu veikt katra no šīm personām atkarībā no savām personiskajām vajadzībām.

61. Proti, pirmkārt, šie apsvērumi attiecas uz sociāli apdrošināto veiktajiem sociālo iemaksu ieturējumu maksājumiem dalībvalsts, kuras tiesiskais regulējums pamato tiesību uz sociālajiem pabalstiem esamību, kompetento iestāžu labā, pienākums, kas šajā gadījumā netiek apstrīdēts, no brīža, kad Nīderlandes Karaliste kļūst par pensijas maksātāju un tai ir kompetence sniegt sociālos pabalstus tādam sociāli apdrošinātajam kā *E. Fischer-Lintjens*. Otrkārt, Tiesas vērtējuma mērķis minētajā spriedumā *van Delft* u.c. bija atgādināt, ka Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pantā paredzētās kolīziju normas attiecas uz sociāli apdrošinātajiem un tādējādi viņi nevar izvairīties no sociālo iemaksu ieturējumu samaksas, ko paredz dalībvalsts, kas maksā pensiju un kam ir jāsniedz pabalsti natūrā šo sociāli apdrošināto labā. Manuprāt, tā ir precīzi tā situācija, kas izriet no Regulas Nr. 1408/71 27. pantā un VI pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā un b) apakšpunktā paredzētās kolīziju normas, kas nosaka dalībvalstij, kura piemēro principu par veselības aprūpes apdrošināšanas privātlīgumu atpakaļejošo spēku, piešķirt tiem atpakaļejošu spēku, lai precīzi atspoguļotu objektīvo situāciju un ļautu sociāli apdrošinātajiem pilnībā izmantot savas tiesības, kas izriet no šādas situācijas.

62. Kas attiecas uz *E. Fischer-Lintjens* veselības aprūpes segumu laikā no 2007. gada novembra līdz 2010. gada 1. jūlijam, mani nepārliecina arī Komisijas paskaidrojumu pamatotība, kura, atgādinot par pienākumu, kas izriet no Regulas Nr. 1408/71 84.a panta 1. punkta personām, kurām to piemēro, uzskata, ka *E. Fischer-Lintjens* nav to izpildījusi, tāpēc viņai esot jāsedz visas šīs pienākumu neizpildes sekas.

63. Proti, kā to atzīst Komisija, Regulas Nr. 1408/71 84.a panta 1. punkts attiecas arī uz to dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kurām saskaņā ar labas pārvaldības principu jāatbild uz visiem pieprasījumiem pieņemamā termiņā un "šajā sakarā attiecīgajām personām [jā]sniedz visu informāciju, kas vajadzīga, lai tās varētu izmantot tiesības, kas tām piešķirtas saskaņā ar [..] Regulu [Nr. 1408/71]".

15 — Konkrētāk, no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka līdz situācijas izmaiņām ar atpakaļejošu spēku *E. Fischer-Lintjens* turpināja veikt sociālās iemaksas *DAK* – kompetentajā Vācijas iestādē.

16 — Nīderlandes valdības norādīts papildarguments, atbilstoši kuram līgumi, kas noslēgti privātās apdrošināšanas sabiedrībās, esot pamatoti ar risku individuālu novērtējumu un tādējādi tiem nevarot būt atpakaļejošs spēks vairāk nekā četrus mēnešus, mani dara piesardzīgu. Proti, pirmkārt, tā kā atpakaļejošais spēks principā tiek atļauts, risks jau ir ļoti relatīvs kritērijs. Otrkārt, kā to ir precizējis ģenerāladvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] secinājumu lietā *van Delft* u.c. (C-345/09, EU:C:2010:438) 22. punktā, Nīderlandes obligātā apdrošināšanas sistēma ir sistēma, kas liek apdrošināties visiem indivīdiem pret noteiktiem riskiem un privātiem apdrošinātājiem nodrošināt standartizētus līgumus, kas sedz pamataprūpi, nenovērtējot individuālos riskus.

64. Šajā gadījumā šis pienākums, manuprāt, ir jānovērtē Nīderlandes obligātās veselības aprūpes aprosināšanas sistēmas īpatnību kontekstā, kas neparedz pilntiesīgu valsts veselības apdrošināšanu, bet liek attiecīgajām personām veikt darbības, lai izņemtu šādu apdrošināšanu privātā apdrošināšanas sabiedrībā.

65. Šādā kontekstā es uzskatu, ka kompetentajām Nīderlandes iestādēm, šajā gadījumā *SVB*, atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 84.a panta 1. punktam bija, paziņojot par 2007. gada 8. novembra lēmumu atbildē uz pēdējās minētās pieteikumu saņemt pensiju Nīderlandē, jāsniedz *E. Fischer-Lintjens* pietiekama informācija, kas ļautu viņai saprast, ka jāizņem veselības aprūpes apdrošināšana kādā privātā apdrošināšanas sabiedrībā, lai varētu pilnībā izmantot tiesības, kas viņai piešķirtas ar Regulu Nr. 1408/71. Lai gan, šķiet, šādi tas nenotika, iesniedzējtiesai katrā ziņā tas ir jāpārbauda.

66. Ja kompetentās iestādes būtu izpildījušas šo vienkāršo pienākumu, tad neatkarīgi no jau pārbaudītajiem ierobežojumiem tiesiskajā regulējumā par veselības aprūpes apdrošināšanas atpakaļejošo spēku ir ļoti iespējams, ka *E. Fischer-Lintjens* būtu nekavējoties veikusi nepieciešamās darbības, lai izņemtu šādu apdrošināšanu, attiecīgi neciešot no veselības aprūpes apdrošināšanas pārrāvuma no 2007. gada novembra.

67. Ņemot vērā šos argumentus, uzskatu, ka uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka dalībvalstij, kura piešķir sociāli apdrošinātajam, uz kuru attiecas Regulas Nr. 1408/71 27. pants un VI pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts un b) apakšpunkts, pensiju ar atpakaļejošu datumu, ir jāļauj šim sociāli apdrošinātajam izņemt obligāto veselības aprūpes apdrošināšanu ar tādu pašu atpakaļejošu spēku, lai atspoguļotu objektīvo situāciju, kas izriet no šo Regulas Nr. 1408/71 normu piemērošanas.

III – **Secinājumi**

68. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz abiem *Centrale Raad van Beroep* prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka vārds "maksājama" ietver laikposmu, kurā ieinteresētajai personai ir tiesības uz pensiju, lai kurā brīdī šīs tiesības tiktu formāli konstatētas, ja šī pensija tiek faktiski maksāta par šo laikposmu, tajā skaitā ar atpakaļejošu datumu;

2) dalībvalstij, kura piešķir sociāli apdrošinātajam, uz kuru attiecas Regulas Nr. 1408/71 27. pants un VI pielikuma R daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts un b) apakšpunkts, pensiju ar atpakaļejošu datumu, ir jāļauj šim sociāli apdrošinātajam izņemt obligāto veselības aprūpes apdrošināšanu ar tādu pašu atpakaļejošu spēku, lai atspoguļotu objektīvo situāciju, kas izriet no šo Regulas Nr. 1408/71 normu piemērošanas.